

غنچه تربیت در دستان خانواده

نویسنده:

کبری غفاری

www.ketab.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: غفاری، کبری، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	: غنچه تربیت در دستان خانواده/نویسنده کبری غفاری
مشخصات نشر	: کرج، رویش بهاری، ۱۴۰۳-
مشخصات ظاهری	: ۸۹ص
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۸۱۴ - ۹ - ۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: تربیت خانوادگی - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	: Domestic education -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: مادر و کودک - پدر و کودک - خانواده‌ها -
موضوع	: Families -- Father and child -- Mother and child
رده‌بندی کنگره	: BP۲۵۳/۴
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۴۴
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۶۸۹۳۷۲

غنچه تربیت در دستان خانواده

عنوان: غنچه تربیت در دستان خانواده

نویسنده: کبری غفاری

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۸۱۴ - ۹ - ۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

۹۰۰۰۰ تومان

شناسه: ۱۴۵۲

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

تهران، خیابان انقلاب، پلاک ۱۲۷۸، واحد ۹ - تلفن: ۳۶۶۳۱۳۸۷ - همراه: ۰۹۳۹۸۱۰۵۹۹۳



فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۷	مقدمه
فصل اول: کلیات	
۱۱	معنای لغوی
۱۴	مفهوم شناسی تربیت
۱۴	معنای لغوی
۱۵	مفهوم شناسی دین
۱۵	معنای لغوی
۱۶	مفهوم اصطلاحی
۱۷	مفهوم تربیت دینی
۱۹	مفهوم شناسی خانواده
۱۹	معنای لغوی
۱۹	معنای اصطلاحی
۲۰	نقش تربیتی خانواده
۲۱	تربیت جسمانی
۲۲	تربیت عقلانی
۲۳	تربیت اخلاقی

۲۳..... تربیت عاطفی

۲۵..... تربیت دینی

فصل دوم: نقش مادر در تربیت دینی فرزندان

۲۹..... نقش مادر در تربیت دینی فرزند پیش از تولد

۳۰..... دعا برای طلب فرزند صالح

۳۱..... بردن نام و یاد خدا

۳۲..... تأثیر غذای مادر بر جنین

۳۴..... نقش مادر در تربیت دینی در دوران کودکی

۳۴..... کام برداشتن نوزاد

۳۵..... آداب شیردادن

۳۶..... شیر دادن همراه با طهارت

۳۷..... شیردادن همراه با نام خدا

۳۷..... شیردادن همراه با تلاوت قرآن

۳۸..... آموزش آداب غذا خوردن

۳۸..... پرورش باورهای دینی

۳۹..... ایجاد فضای معنوی

۳۹..... عبادت‌های مادر

۴۰..... نمازهای اول وقت مادر

۴۱..... دعاها و مناجات‌های مادر

۴۲..... همراه بردن کودک به مسجد

۴۳..... تشویق‌های مادر

۴۳..... نقش مادر در تربیت دینی فرزندان در دوره نوجوانی

۴۴..... ضرورت استمرار نقش‌های گذشته

۴۵..... جداسازی بستر خواب فرزندان

۴۶..... کمک به دوستیابی

۴۷..... عمل به دستوره‌های دینی

۴۷..... دانش‌افزایی مادران در امر تربیت دینی

- آموزش های صحیح مادر در امر و نهی ۴۷
- همهانگ بودن آموزش های مادر با دیگر مربیان صالح ۴۸
- قابل فهم بودن دستورهای مادر برای فرزند ۴۹
- همهانگی گفتار و رفتار مادر ۴۹
- انعطاف مادر در تربیت دینی ۵۰
- نقش مادر در تربیت دینی فرزند در دوران جوانی ۵۰
- حفظ پیوند عاطفی میان مادر و فرزند ۵۱
- مشورت با جوان ۵۲
- شناسایی همسر مناسب برای جوان ۵۳
- تقویت دین باوری جوان ۵۳

فصل سوم: نقش پدر در تربیت دینی فرزندان

- نقش پدر در تربیت دینی فرزند قبل از تولد ۵۷
- دقت در انتخاب همسر ۵۷
- آمادگی برای داشتن فرزند صالح ۵۸
- انعقاد نطفه ۵۹
- نقش پدر در دوران جنینی ۶۰
- نقش پدر در تربیت دینی فرزند در دوران کودکی ۶۲
- تلقین شعائر دینی به نوزاد ۶۳
- گفتن اذان و اقامه در گوش نوزاد ۶۳
- انتخاب نام نیکو ۶۴
- صدقه دادن برای فرزند ۶۵
- عقیقه برای فرزند ۶۶
- وظایف پدر در تغذیه نوزاد و خانواده ۶۷
- آموزش ۶۷
- محبت به کودک ۶۹
- نقش پدر در تربیت دینی فرزند در دوران نوجوانی ۶۹
- ایجاد اعتماد و عزت نفس در نوجوان ۷۰

۷۱ نقش پدر در تأمین نیازها
۷۲ احترام به فرزند
۷۳ آموزش
۷۳ آموزش قرآن
۷۴ آموزش نماز
۷۴ آموزش احکام
۷۵ نقش پدر در تربیت دینی فرزند در دوره جوانی
۷۶ توجه به استقلال طلبی
۷۷ کمک به انتخاب شغل مناسب یا زمینه‌سازی آن
۷۹ ازدواج
۸۱ نتیجه‌گیری
۸۳ فهرست منابع

پیشگفتار

امروزه قلمروهای تربیت از مرزهای سنتی فراتر رفته است و افزون بر خانواده عوامل دیگری بر فرزندان اثر می‌گذارد. با این حال، میزان اثرگذاری خانواده به ویژه والدین بر فرزند بر هیچ کس پوشیده نیست. والدین یگانه نقش اساسی را در شکل‌دهی به شخصیت فرزند ایفا می‌کنند این نقش چنان گسترده و حیاتی است که حتی پیش از تولد کودک را نیز در بر می‌گیرد. دوران کودکی مهمترین مرحله رشد کودک به شمار می‌رود که در آن عواطف عمیق مادرانه و صلابت و اقتدار پدرانه در شکل‌گیری شخصیت فرزند نقش بزرگی دارند. بزرگان دین بر این باورند که کودکی مهمترین مرحله رشد گیری شخصیت است و والدین نیز اثر گذارترین افراد در فرایند تربیت کودک به شمار می‌روند و به یقین برای جلوگیری از آسیب‌های ناخواسته تربیتی که از عوامل کنترل ناپذیر برونی در مراحل رشد به ویژه دوران نوجوانی و جوانی بر می‌خیزند ایمن‌سازی شخصیت کودک در برابر آسیب‌ها، حساسیت‌نقش والدین را در موفقیت و پیشرفت فرزند دوچندان می‌کند. افزون بر آن دوام یافتن را در فرایند تربیت فرزند در دوران حساس نوجوانی و جوانی کاملاً پوشش می‌دهد باید توجه داشت که دوران نوجوانی مهمترین دوران آموزش و پرورش فرزند است از همین روست که تعلیم و آموزش فرزند به طور رسمی از این دوره آغاز می‌شود در دوران جوانی مهمترین مسئله برای یک جوان توجه به استقلال طلبی وی می‌باشد که والدین باید به این نکته توجه داشته باشند و همچنین مشورت با وی نیز مهم است از دیگر مسائل ضروری در این دوران کمک به انتخاب شغل مناسب و زمینه سازی برای ازدواج شان می‌باشد. در این کتاب نویسنده بر آن است که ابتدا پس از تبیین نقش تربیتی خانواده در ابعاد مختلف از جمله تربیت جسمانی، عقلانی، اخلاقی، عاطفی، اجتماعی، و دینی فرزندان، به بررسی نقش والدین در تربیت دینی آنان به صورت مستقل در دوران مختلف زندگی بپردازند و میزان تأثیر هر یک را در زندگی و آینده فرزندان نشان دهد.

مقدمه

انسان، تنها موجودی است که می‌تواند آینه جمال و جلال حق و تجلی‌گاه قدرت و خلاقیت او باشد. خدای تعالی، تمام نیروهای نباتی، حیوانی و انسانی را به او ارزانی داشته و استعدادهای بسیاری را به وی بخشیده است. تا با اراده خویش، راه تکامل و سعادت را ببیماید. این همه بخشش و اکرام، برای رساندن انسان به هدفی والا (قرب الهی) است که باید برای تحقق آن بکوشد. حرکت انسان به سوی این هدف عالی کار ساده‌ای نیست؛ زیرا در نهادش، جاذبه‌ها، امیال و گرایش‌های گوناگونی وجود دارد که وی را از سیر معنوی باز می‌دارد.

این گرایش‌ها از نفس اماره سرچشمه می‌گیرد که همواره به بدی امر می‌کند. هدف از خلقت انسان، بسیار عالی و رسیدن به آن هدف، با مشکلات و موانع بسیاری همراه است. از این رو، تعلیم و تربیت از ضروری‌ترین مسائل انسانی است تا از این راه، زمینه رشد و تکامل همه جانبه انسان فراهم گردد.

آیین مقدس اسلام نیز به عنوان کامل‌ترین دین بهترین دستورها و برنامه‌ها را برای تکامل جسمی و روحی انسان آورده و همواره کوشیده است تا بشر را به سعادت دنیا و آخرت رهنمون سازد. درباره تربیت فرزند و عوامل مؤثر در آن، راهکارهای مهمی در متون اسلامی آمده است که عمل به آنها در تربیت دینی فرزندان نقش بسزایی دارد در بسیاری از آیات و روایات و سیره معصومین، شیوه‌های تربیت دینی فرزند به روشنی بیان و در هر مورد راهکار مناسبی نیز ارائه شده است که توجه به آن‌ها و چگونگی تربیت فرزند بسیار مفید است.

با توجه به اینکه تربیت فرزند در چهار دوره‌ی پیش از تولد، دوران کودکی، دوران نوجوانی و دوران جوانی حائز اهمیت است و سعادت و شقادت جامعه در گرو تربیت صحیح افراد جامعه است. از این رو، در این کتاب پس از تبیین مفاهیم و مقدمات بر آنیم تا نقش والدین را در تربیت دینی فرزندان به صورت جداگانه در دوره‌های مختلف بررسی کنیم که اگر والدین بر اساس آیین مقدس اسلام فرزند خود را تربیت کنند در این صورت هم خانواده سالم و صالح و هم جامعه سالم و صالح خواهیم داشت. انشاء الله!